

Lars Kepler

Hypnose

Vertaald door Tineke Jorissen-Wedzinga

2014

DE BEZIGE BIJ

AMSTERDAM

‘Als vuur, net als vuur.’ Dat waren de eerste woorden die de gehyponotiseerde jongen sprak. Hoewel hij levensbedreigende verwondingen had – honderden messteken in zijn gezicht, op zijn benen, zijn romp, in zijn rug, onder zijn voeten, in zijn nek en op zijn achterhoofd – had men hem onder diepe hypnose gebracht in een poging om door zijn ogen te zien wat er was gebeurd.

‘Ik probeer met mijn ogen te knippen,’ mompelde hij. ‘Ik ga naar de keuken, maar er klopt iets niet, ik hoor een knetterend geluid tussen de stoelen en er verspreidt zich een vlammend rood vuur over de vloer.’

De politieassistent die hem tussen de andere lichamen in het rijtjeshuis had aangetroffen, dacht dat hij dood was. De jongen had veel bloed verloren, was in shock en kwam pas zeven uur later weer bij bewustzijn.

Hij was de enige getuige en commissaris Joon Linna meende dat hij misschien een goed signalement van de dader kon geven. Die was van plan geweest iedereen te doden en had daarom waarschijnlijk geen moeite gedaan om zijn gezicht tijdens de aanval te bedekken.

Maar als de overige omstandigheden niet zo uitzonderlijk waren geweest, was men niet eens op de gedachte gekomen om contact op te nemen met een hypnotiseur.

In de Griekse mythologie is de god Hypnos een jongeman met vleugels en papaverstengels in zijn hand. Zijn naam betekent 'slaap'. Hij is de tweelingbroer van de dood en de zoon van de nacht en de duisternis.

De term 'hypnose' werd in zijn huidige betekenis voor het eerst gebruikt in 1843 door de Schotse chirurg James Braid. Daarmee beschreef hij een op slaap lijkende toestand van scherpe opmerkzaamheid en tevens grote ontvankelijkheid.

Tegenwoordig is wetenschappelijk vastgesteld dat bijna alle mensen gehypnotiseerd kunnen worden, maar de meningen over de bruikbaarheid, betrouwbaarheid en het gevaar van hypnose variëren nog steeds. Deze ambivalentie wordt vermoedelijk veroorzaakt doordat hypnose door bedriegers, entertainers en inlichtingendiensten over de hele wereld is misbruikt.

Zuiver technisch gezien is het eenvoudig om iemand onder hypnose te brengen; het lastige is om het verloop te controleren, de cliënt te begeleiden en de resultaten te analyseren en daarmee om te gaan. Slechts door veel ervaring en talent is het mogelijk om daadwerkelijk diepe hypnose goed te laten verlopen. Wereldwijd kan men slechts spreken van een handjevol betrouwbare hypnose-experts met medische kennis.

De nacht van 7 op 8 december

Erik Maria Bark wordt door de rinkelende telefoon abrupt opgeschrikt uit zijn droom. Voordat hij helemaal wakker is, hoort hij zichzelf glimlachend zeggen: ‘Ballonnen en serpentines.’

Zijn hart bonkt van het plotselinge ontwaken. Erik weet niet wat hij met zijn woorden bedoelt; hij heeft geen idee waar zijn droom over ging.

Om Simone niet wakker te maken, sluipt hij de slaapkamer uit en trekt voordat hij opneemt de deur achter zich dicht.

‘Erik Maria Bark.’

Een commissaris genaamd Joona Linna vraagt of hij wakker genoeg is om belangrijke informatie tot zich te nemen. Terwijl hij naar de commissaris luistert, cirkelen zijn gedachten nog steeds in de donkere leegte van zijn droom.

‘Ik heb gehoord dat u zeer bekwaam bent in de behandeling van acuut trauma,’ zegt Joona Linna.

‘Ja,’ antwoordt Erik kort.

Terwijl hij naar de uiteenzetting luistert, neemt hij een pijnstiller. De commissaris legt uit dat hij een getuige moet verhoren. Een jongen van vijftien is getuige geweest van een dubbele moord. Het probleem is dat de jongen zwaargewond is. Zijn toestand is onstabiel, hij verkeert in shock en is buiten bewustzijn. Hij is die nacht van de afdeling Neurologie in het Huddinge-ziekenhuis overgebracht naar de afdeling Neurochirurgie van het Karolinska-universiteitsziekenhuis in Solna.

‘Wie is de verantwoordelijke arts?’ vraagt Erik.

‘Daniëlla Richards.’

‘Die is heel competent, en ik weet zeker dat zij dat uitstekend...’

‘Ze heeft mij juist gevraagd u te bellen,’ onderbreekt de commissaris hem. ‘Ze heeft uw hulp nodig, en er is bovendien vrij veel haast bij.’

Erik keert terug naar de slaapkamer om zijn kleren te pakken. Er piept een streepje licht van een straatlantaarn onder de rolgordijnen door. Simone ligt op haar rug en kijkt hem met een vreemde, lege blik aan.

‘Sorry dat ik je wakker heb gemaakt,’ zegt hij zachtjes.

‘Wie was dat?’ vraagt ze.

‘Iemand van de politie... een commissaris, ik heb niet verstaan hoe hij heette.’

‘Wat is er aan de hand?’

‘Ik moet naar het Karolinska,’ antwoordt hij. ‘Ze hebben hulp nodig met een jongen.’

‘Hoe laat is het eigenlijk?’

Ze kijkt op de wekker en doet dan haar ogen dicht. Hij ziet dat haar sproetige schouders zijn bestreept door de vouwen van het laken.

‘Ga maar weer slapen, Sixan,’ fluistert hij.

Erik neemt zijn kleren mee naar de hal, doet de plafondlamp aan en kleedt zich snel aan. Achter hem flitst een glanzend stuk metaal. Erik keert zich om en ziet dat zijn zoon zijn schaatsen aan de klink van de voordeur heeft gehangen om ze niet te vergeten. Hoewel Erik haast heeft, loopt hij naar de kast, trekt de bak eruit en zoekt de schaatsbeschermers. Hij bevestigt ze om de scherpe bladen, legt vervolgens de schaatsen op de mat en verlaat het appartement.

Het is drie uur ’s nachts, de nacht van maandag 7 op dinsdag 8 december, als Erik Maria Bark in zijn auto stapt. Het sneeuwt. De vlokken vallen traag uit de zwarte hemel omlaag. Het is volkomen windstil en de zware vlokken blijven slaperig op de lege straat liggen. Hij draait de contactsleutel om en de muziek rolt als zachte golven naar binnen: Miles Davis’ ‘Kind of Blue’.

Hij rijdt het korte stukje door de slapende stad, Luntmakargatan uit en via Sveavägen naar Norrtull. Achter de sneeuwval kun je het water van Brunnsvikén vermoeden: een grote, donkere

opening. Langzaam rijdt hij het ziekenhuisterrein op, tussen het onderbemande Astrid Lindgren-kinderziekenhuis en de kraam-inrichting door, langs Radiologie en Psychiatrie. Hij parkeert op zijn gebruikelijke plek voor de neurochirurgische kliniek en stapt uit de auto. Het schijnsel van de straatlantaarns weerspiegelt in de ramen van het hoge complex. Op de bezoekersparkeerplaats staan slechts een paar auto's. Merels bewegen zich met ritselende vleugels in het duister tussen de bomen. Erik merkt op dat je het geruis van de snelweg op dit tijdstip niet hoort.

Hij steekt zijn pasje in de kaartlezer, toetst de zescijferige code in en loopt de foyer binnen, neemt de lift naar de vijfde verdieping en loopt de gang door. De tl-buizen aan het plafond schitteren op het blauwe linoleum als ijs in een greppel. Pas nu voelt hij hoe moe hij is na de plotselinge toestroom van adrenaline. Hij heeft zó goed geslapen – zijn slaap laat nog steeds een gelukkige nasmaak achter. Hij passeert een operatiekamer, loopt langs de deuren van de enorme drukkamer, groet een verpleegkundige en neemt in gedachten nog eenmaal door wat de commissaris hem door de telefoon heeft verteld: een jongen verliest bloed, heeft messteken over zijn hele lichaam, transpireert, wil niet blijven liggen, is rusteloos en heeft enorm veel dorst. Men doet een poging om met hem te praten, maar zijn toestand verergert snel. Hij raakt buiten bewustzijn en op datzelfde moment slaat zijn hart op hol. De verantwoordelijke arts, Daniëlla Richards, neemt de juiste beslissing om de recherche niet bij de patiënt toe te laten.

Er staan twee geüniformeerde politiemensen voor de deur van afdeling N18. Erik meent enige onrust op hun gezichten te bespeuren als hij dichterbij komt. Misschien zijn ze gewoon moe, denkt hij als hij voor hen blijft staan en zich legitimeert. Ze kijken snel naar zijn legitimatie en drukken vervolgens op de knop, zodat de deur zoemend openzwaait.

Erik gaat naar binnen, schudt Daniëlla Richards de hand en ziet het gespannen trekje rond haar mond, de onderdrukte spanning in haar bewegingen.

‘Neem een kop koffie,’ zegt ze.

‘Hebben we daar tijd voor?’ vraagt Erik.

‘Ik heb de bloeding in de lever onder controle,’ antwoordt ze.

Een man van rond de vijfenveertig, gekleed in een spijkerbroek en een zwart jasje, staat op de koffieautomaat te bonken. Zijn blonde haar zit in de war en zijn samengeperste lippen zien er ernstig uit. Erik bedenkt dat het wellicht de man van Daniëlla is, Magnus. Hij heeft hem nooit ontmoet, alleen de foto op haar kantoor gezien.

‘Is dat je echtgenoot?’ vraagt Erik met een beweging in zijn richting.

‘Hè?’

Ze kijkt zowel geamuseerd als verbaasd.

‘Ik dacht dat Magnus misschien was meegekomen.’

‘Nee,’ lacht ze.

‘Zeker weten? Ik kan het hem vragen,’ zegt Erik voor de grap, en hij loopt in de richting van de man.

Daniëlla’s telefoon gaat en ze klapt het toestel lachend open.

‘Erik, schei uit,’ zegt ze voordat ze de telefoon tegen haar oor drukt en antwoordt. ‘Met Daniëlla.’

Ze luistert, maar hoort niets.

‘Hallo?’

Ze wacht een paar tellen en rondt vervolgens ironisch af met de Hawaïaanse groet ‘aloha’, waarna ze haar telefoon weer dichtklapt en achter Erik aan loopt.

Die is naar de blonde man toe gelopen. De koffieautomaat zoemt en dampst.

‘Neem een bakje koffie,’ zegt de man, en hij probeert het koffiebekertje in Eriks hand te duwen.

‘Nee, bedankt.’

De man proeft van de koffie en glimlacht. Hij heeft kuiltjes in zijn wangen.

‘Lekker,’ zegt hij, en hij probeert Erik opnieuw het bekertje te overhandigen.

‘Ik wil niet.’

De man neemt nog een paar slokjes terwijl hij Erik aankijkt.

‘Zou ik jouw telefoon even mogen gebruiken?’ vraagt hij opeens. ‘Als je dat goedvindt. Ik heb die van mij in de auto laten liggen.’

‘En nu wil je de mijne lenen?’ vraagt Erik stijfjes.

De blonde man knikt en kijkt hem met lichte ogen aan, grijs als gepolijst graniet.

‘Je kunt mijn telefoon weer gebruiken,’ zegt Daniëlla.

‘Bedankt.’

‘Geen probleem.’

De blonde man pakt de telefoon aan, kijkt ernaar en priemt vervolgens zijn ogen in die van Daniëlla.

‘Ik beloof dat je hem terugkrijgt,’ zegt hij.

‘Jij bent toch de enige die hem gebruikt,’ antwoordt ze plagerig. Hij lacht en trekt zich terug.

‘Dat moet je man zijn,’ zegt Erik.

Ze schudt glimlachend haar hoofd en ziet er opeens heel moe uit. Ze heeft in haar ogen gewreven en er zit wat zilvergrijze kohl op haar wang.

‘Zal ik eens naar de patiënt kijken?’ vraagt Erik.

‘Graag,’ zegt ze met een knikje.

‘Nu ik hier toch ben,’ haast hij zich te zeggen.

‘Erik, ik wil heel graag jouw mening horen. Ik voel me onzeker.’

Zachtjes doet ze de zware deur open en hij loopt met haar mee de warme kamer naast de operatiekamer in. Er ligt een slanke jongen op een bed. Twee verpleegkundigen zijn bezig zijn wonden te verzorgen. Het gaat om honderden sneden en steekwonden, werkelijk overal op het lichaam: onder zijn voeten, op zijn borst en buik, in zijn nek, midden op zijn schedel, in zijn gezicht, op zijn handen.

Zijn hartslag is zwak, maar heel snel. Zijn lippen zijn grijs als aluminium; hij zweet en zijn ogen zijn stijf dichtgeknepen. Zijn neus ziet eruit alsof hij gebroken is. Een bloeding verspreidt zich als een donkere wolk onder zijn huid van zijn hals omlaag over zijn borst.

Erik merkt op dat de jongen, ondanks zijn verwondingen, een mooi gezicht heeft.

Daniëlla brengt zachtjes verslag uit van de ontwikkelingen – hoe de waarden die bij de jongen worden gemeten variëren – als ze plotseling zwijgt wanneer er wordt geklopt. Het is de blonde man

weer. Hij zwaait naar hen door het ruitje in de deur.

Erik en Daniëlla kijken elkaar aan en gaan de onderzoekskamer uit. De blonde man staat weer bij de pruttelende koffieautomaat.

‘Een grote cappuccino,’ zegt hij tegen Erik. ‘Die kun je wel gebruiken voordat je gaat praten met de politieman die de jongen heeft gevonden.’

Pas nu begrijpt Erik dat de blonde man de commissaris is die hem een klein uur geleden uit zijn bed heeft gebeld. Zijn Finse accent was door de telefoon niet zo duidelijk hoorbaar geweest, of Erik was gewoon te moe geweest om het te registreren.

‘Waarom zou ik de politieman willen ontmoeten die de jongen heeft gevonden?’ vraagt Erik.

‘Om te begrijpen waarom ik hem moet verhoren...’

Joona zwijgt als Daniëlla’s telefoon gaat. Hij haalt het toestel uit de zak van zijn colbert, negeert haar uitgestoken hand en kijkt snel op het display.

‘Het is voor mij,’ zegt Joona, en hij neemt op. ‘Ja... Nee, ik wil hem hier hebben. Dat kan wel zijn, maar daar heb ik helemaal niets mee te maken.’

De commissaris glimlacht terwijl hij naar het bezwaar van zijn collega luistert.

‘Maar ik heb iets bedacht,’ brengt hij ertegen in.

De ander tettert iets.

‘Ik doe het op mijn manier,’ zegt Joona kalm, en vervolgens beëindigt hij het gesprek.

Hij geeft de telefoon terug aan Daniëlla en bedankt haar.

‘Ik moet de patiënt ondervragen,’ verklaart hij ernstig.

‘Helaas,’ zegt Erik. ‘Ik ben dezelfde mening toegedaan als dokter Richards.’

‘Wanneer kan hij met me praten?’ vraagt Joona.

‘Niet zolang hij in shock is.’

‘Ik wist wel dat je dat zou zeggen,’ zegt Joona rustig.

‘Zijn toestand is nog steeds heel kritiek,’ verklaart Daniëlla. ‘Zijn longzakje is beschadigd, de dunne darm en de lever en...’

Er komt een man in een vuil politie-uniform binnen. Zijn blik is onrustig. Joona zwaait, loopt naar hem toe en geeft hem een hand.

Met gedempte stem zegt hij iets en de politieman wrijft over zijn lippen en kijkt naar de artsen. De commissaris herhaalt tegen de politieman dat het in orde is; ze moeten weten wat de toedracht was, dat kan van groot belang voor hen zijn.

‘Goed,’ zegt de politieman, en hij schraapt zachtjes zijn keel. ‘We krijgen via de radio te horen dat een schoonmaker op een toilet van een sporthal in Tumba een dode man heeft aangetroffen. Wij zitten in de auto en zijn op Huddingevägen. We hoeven alleen Dalavägen maar in te rijden en dan een stukje richting het meer. Janne, mijn collega, gaat naar binnen terwijl ik met die schoonmaker praat. Eerst dachten we dat het een overdosis betrof, maar het werd me al snel duidelijk dat het om heel andere dingen ging. Janne komt de kleedkamer uit, spierwit, en wil mij eigenlijk niet binnenlaten. “Alleen een hele hoop bloed,” zegt hij drie keer, en vervolgens gaat hij op de trap zitten en...’

De politieman zwijgt, neemt plaats op een stoel en staart met halfopen mond voor zich uit.

‘Wil je doorgaan?’ vraagt Joonna.

‘Ja... De ambulance komt ter plaatse, de dode wordt geïdentificeerd en ik krijg de taak om de familie in te lichten. We hebben weinig mensen, dus ik moet er alleen naartoe, want mijn chef zinspeelt erop dat ze Janne in die toestand niet wil laten gaan, en dat is ook logisch.’

Erik kijkt op zijn horloge.

‘Je hebt tijd om hiernaar te luisteren,’ zegt Joonna tegen hem, met die bedaarde Finse klank in zijn stem.

‘De overledene...’ vervolgt de politieman met neergeslagen ogen. ‘Hij is leraar op de middelbare school van Tumba en woont in die nieuwe wijk met rijtjeshuizen op de heuvel. Ik bel diverse keren aan. Er wordt niet opengedaan. Tja, ik weet niet waarom, maar ik loop om het hele blok heen en schijn met mijn zaklamp door een raam aan de achterkant naar binnen.’

De politieman zwijgt, zijn lippen trillen en hij begint met zijn nagel over de armleuning van de stoel te schrapen.

‘Ga eens door, als je wilt,’ spoort Joonna hem aan.

‘Moet dat? Ik... Ik...’

‘Je trof de jongen, de moeder en een klein meisje van vijf jaar aan. De jongen was de enige die nog in leven was.’

‘Hoewel ik dacht... Ik...’

Hij zwijgt; zijn gezicht is spierwit.

‘Bedankt dat je bent gekomen, Erland,’ zegt Joona.

De politiemann knikt snel en staat op, strijkt verward met zijn hand over het vuile jack en loopt weg.

‘Ze waren allemaal met messteken om het leven gebracht,’ vervolgt Joona. ‘Pure waanzin, ernstig toegetakeld. Ze waren geschopt, geslagen en gestoken, en dat kleine meisje... Zij was in tweeën gedeeld. Haar onderlichaam en haar benen lagen op de stoel voor de tv en...’

Hij zwijgt en kijkt even naar Erik voor hij verdergaat.

‘Het lijkt erop dat de dader wist dat de vader in de sporthal was,’ verklaart Joona. ‘Er was gevoetbald, hij was scheidsrechter. De dader heeft gewacht tot de man alleen was voordat hij hem heeft vermoord en in stukken gesneden, beestachtig agressief. Daarna is hij naar het rijtjeshuis gereden om de anderen om het leven te brengen.’

‘Is het in die volgorde gebeurd?’ vraagt Erik.

‘Volgens mij wel,’ antwoordt de commissaris.

Erik voelt dat zijn hand beeft als hij over zijn lippen strijkt. Vader, moeder, zoon, dochter, denkt hij heel langzaam, en dan ontmoet hij Joona Linna’s blik.

‘De dader wilde een heel gezin uitroeien,’ constateert Erik met zwakke stem.

Joona maakt een weifelend gebaar.

‘Dat is het ’m juist... Er wordt nog één kind vermist, de oudste dochter. Een meisje van drieëntwintig. We kunnen haar niet vinden. Ze is niet in haar flat in Sundbyberg en niet bij haar vriend. Het zou kunnen dat de dader ook op háár uit is. Daarom willen we zo gauw dat maar enigszins mogelijk is de getuige verhoren.’

‘Ik zal naar binnen gaan en hem uitvoerig onderzoeken,’ zegt Erik.

‘Bedankt,’ antwoordt Joona met een knikje.

‘Maar we kunnen het leven van de patiënt niet op het spel zetten door...’

‘Ik begrijp het,’ onderbreekt Joonna hem. ‘Alleen, hoe langer het duurt voor we meer weten, hoe meer tijd de dader heeft om dat oudste meisje op te sporen.’

‘Misschien kunnen jullie onderzoek gaan doen op de plaats des onheils,’ oppert Daniëlla.

‘Dat onderzoek is uiteraard al in volle gang,’ antwoordt hij.

‘Ga erheen om te zorgen dat ze voortmaken,’ zegt ze.

‘Dat levert toch niets op,’ zegt de commissaris.

‘Hoe bedoel je?’

‘We zullen op die plaatsen allerlei DNA aantreffen van honderden, misschien wel duizend mensen.’

Erik keert terug naar de patiënt. Hij staat voor het bed en kijkt naar het bleke, met wonden overdekte gezicht. De oppervlakkige ademhaling. De koude lippen. Erik spreekt zijn naam uit, en het gezicht van de jongen spant zich even en vertrekt pijnlijk.

‘Josef,’ herhaalt hij zachtjes. ‘Mijn naam is Erik Maria Bark, ik ben arts en ik ga je onderzoeken. Knik maar als je begrijpt wat ik zeg.’

De jongen ligt volkomen stil. Zijn buik gaat met de korte ademhaling op en neer, maar toch is Erik ervan overtuigd dat de jongen zijn woorden heeft begrepen, maar dat hij vervolgens weer buiten bewustzijn is geraakt en dat het contact is verbroken.

Als Erik een halfuur later de kamer uit komt, kijken Daniëlla en de commissaris hem aan.

‘Gaat hij het redden?’ vraagt Joonna.

‘Het is te vroeg om daar antwoord op te geven, maar hij...’

‘Die jongen is onze enige getuige,’ onderbreekt de commissaris hem. ‘Iemand heeft zijn vader, moeder en zusje gedood, en diezelfde persoon is naar alle waarschijnlijkheid op dit moment op weg naar zijn zus.’

‘Dat is ons bekend,’ zegt Daniëlla. ‘Maar wij vinden dat de politie haar tijd er misschien beter aan zou kunnen besteden om haar op te sporen, in plaats van ons te storen.’

‘Dat doen we ook, maar dat gaat te langzaam. We moeten met die jongen praten, want hij heeft vermoedelijk het gezicht van de dader gezien.’

‘Het kan weken duren voordat hij kan worden verhoord,’ zegt Erik. ‘Ik bedoel, we kunnen hem niet gewoon even tot leven wekken en vertellen dat zijn hele familie is uitgemoord.’

‘Maar onder hypnose?’ vraagt Joonna.

Het wordt stil. Erik denkt aan de sneeuw die over Brunnsviken viel toen hij hiernaartoe reed. Hoe de vlokken tussen de bomen door over het donkere water omlaag dwarrelden.

‘Nee,’ fluistert hij bij zichzelf.

‘Zou hypnose niet werken?’

‘Geen idee,’ antwoordt Erik.

‘Maar ik heb een goed geheugen voor gezichten,’ zegt Joonna met een grote grijns. ‘Jij bent een beroemde hypnotiseur, jij zou...’

‘Ik blufte maar wat,’ onderbreekt Erik hem.

‘Daar geloof ik niets van,’ zegt Joonna. ‘En dit is een noodsituatie.’ Daniëlla begint te blozen en glimlacht naar de grond.

‘Ik kan het niet,’ zegt Erik.

‘Ik ben toevallig degene die verantwoordelijk is voor de patiënt,’ zegt Daniëlla met stemverheffing, ‘en ik voel weinig voor hypnose.’

‘Maar als het je nou niet gevaarlijk lijkt voor de patiënt?’ vraagt Joonna.

Erik begrijpt dat de commissaris hypnose al van het begin af aan als een mogelijkheid heeft gezien. Hij beseft dat het helemaal niet om een inval gaat. Joonna Linna heeft hem alleen maar gevraagd naar het ziekenhuis te komen om hem ertoe over te halen de patiënt te hypnotiseren, en niet omdat hij expert is in de behandeling van acute shock en trauma.

‘Ik heb mezelf beloofd om me nooit meer met hypnose bezig te houden,’ zegt Erik.

‘Oké, ik begrijp het,’ zegt Joonna. ‘Ik had gehoord dat jij de beste was. Maar ja, ik moet je keuze respecteren.’

‘Het spijt me,’ zegt Erik.

Hij kijkt door het raampje naar de patiënt en wendt zich vervolgens tot Daniëlla.

‘Heeft hij desmopressine gehad?’

‘Nee, daar heb ik mee gewacht,’ antwoordt ze.

‘Waarom?’

‘Vanwege het risico op trombo-embolische complicaties.’
‘Ik heb die discussie gevolgd, maar ik geloof niet dat dat klopt. Ik geef mijn zoon voortdurend desmopressine,’ zegt Erik.
Joona komt moeizaam uit zijn stoel overeind.
‘Ik zou het op prijs stellen als je een andere hypnotiseur zou kunnen aanbevelen,’ merkt hij op.
‘We weten niet eens of de patiënt weer bij bewustzijn komt,’ antwoordt Daniëlla.
‘Maar ik ga ervan uit...’
‘En hij moet toch wel bij bewustzijn zijn om te kunnen worden gehypnotiseerd,’ zegt ze terwijl ze een beetje met haar mond trekt.
‘Hij luisterde toen Erik tegen hem praatte,’ zegt Joona.
‘Dat geloof ik niet,’ mompelt ze.
‘Jawel, hij heeft me gehoord,’ zegt Erik.
‘We zouden zijn zus kunnen redden,’ vervolgt Joona.
‘Ik ga nu naar huis,’ besluit Erik zachtjes. ‘Geef de patiënt desmopressine en overweeg de drukkamer.’
Hij trekt zijn witte jas uit, loopt weg door de gang en stapt in de lift. Er lopen diverse mensen door de centrale hal. De deuren zijn van het slot en het is buiten wat lichter geworden. Nog terwijl de auto de parkeerplaats af rolt, reikt hij zijn hand uit naar het houten doosje dat in het handschoenenkastje ligt. Zonder zijn blik van de weg te nemen, peutert hij het dekseltje met de kleurige papegaai en de inboorling open, pakt drie tabletten en slikt ze snel door. Hij moet nu een paar uur slapen voordat hij Benjamin wakker moet maken voor zijn injectie.

Dinsdagochtend 8 december

Commissaris Joon Linna bestelt bij Il Caffè op Bergsgatan een enorm broodje Parmezaanse kaas, bresaola en zongedroogde tomaten. Het is vroeg in de ochtend en de kleine cafetaria is net open: het meisje dat zijn bestelling opneemt heeft nog niet eens alle broden uit de zakken gehaald.

Nadat hij gisteravond laat de plaatsen delict in Tumba had geïnspecteerd, het overlevende slachtoffer in het Karolinska-ziekenhuis in Solna had bezocht en midden in de nacht met de artsen Daniëlla Richards en Erik Maria Bark had gesproken, was hij naar zijn flat in het stadsdeel Fredhäll gegaan en had hij drie uur geslapen.

Nu wacht Joon op zijn ontbijt. Hij kijkt door de beslagen ruit naar het Raadhuis en denkt aan de ondergrondse tunnel, de onderaardse gang tussen het enorme gebouw van de politie en het Raadhuis, die onder het park door loopt. Hij krijgt zijn creditcard terug, pakt een gigantische pen van de toonbank, tekent het bonnetje en verlaat de cafetaria.

De natte sneeuw valt in snel tempo uit de lucht als hij zich met het warme broodpakket in zijn ene hand en zijn sporttas met de floorballstick in zijn andere door Bergsgatan spoedt.

We worden vanavond ongetwijfeld gemaakt, denkt Joon. We krijgen ervanlangs, precies zoals ze beloofd hebben.

Het floorballteam van de rijksrecherche verliest per definitie van de wijkteams, de verkeerspolitie, de waterpolitie, de ME, het arrestatieteam en van de veiligheidsdienst. Maar dat geeft hun een legitieme reden om achteraf samen troost te zoeken in de kroeg.

De enigen van wie we gewonnen hebben, zijn de jongens van het lab, denkt Joona.

Als hij langs het hoofdbureau van politie loopt, heeft hij er geen idee van dat er deze dinsdag weinig zal komen van floorballen en dat een kroegbezoek er ook niet in zit. Hij passeert de hoofdingang. Hij ziet dat er iemand een hakenkruis op het bord naar de raadzaal van de arrondissementsrechtbank heeft getekend. Hij loopt met grote passen door naar het huis van bewaring, de Kronobergs-gevangenis, dat in hetzelfde complex als het hoofdbureau van politie is gevestigd, en ziet het hoge hek geruisloos dichtgaan achter een auto. Sneeuwvlokken smelten op het grote raam van het wachthuisje. Joona loopt langs het zwembad van de politie en snijdt een stukje af over het gras langs de voorkant van het gigantische complex. De gevel heeft wel iets weg van donker koper: gepolijst, maar dan onder water, denkt hij. Er staan geen fietsen in de lange stalling bij de zaal voor de voorarrestonderhandelingen; de vlaggen hangen nat en slap langs beide masten. Joona loopt op een drafje tussen twee metalen paaltjes door en bereikt de hoge overkapping van matglas, stampt zijn schoenen af en loopt daarna door de hoofdingang van het Zweedse Korps Landelijke Politiediensten naar binnen.

In Zweden valt het politiewezen onder het ministerie van Justitie, maar het ministerie heeft niet de bevoegdheid om te beslissen hoe de wet moet worden toegepast. Het Zweedse Korps Landelijke Politiediensten is het centrale bestuurslichaam. Onder het Zweedse KLPD vallen de rijksrecherche, de veiligheidsdienst, de politieacademie en het gerechtelijk laboratorium.

De rijksrecherche is de enige centrale operatieve politie-eenheid in Zweden die verantwoordelijk is voor de bestrijding van de zware criminaliteit op nationaal en internationaal niveau. Hier is Joona Linna al negen jaar werkzaam als commissaris.

Joona loopt door de gang, zet bij het prikbord zijn muts af en laat zijn ogen snel over de papertjes gaan met informatie over yoga, iemand die een camper wil verkopen, informatie van de bond en de gewijzigde tijden van de schietclub.

De vloer, die vrijdag nog is gedweild, is alweer ontzettend sme-

rig. De deur van Benny Rubin staat op een kier. De zestigjarige man met de grijze snor en de gerimpelde, door zonnebrand aangetaste huid heeft een paar jaar voor de Palme-groep gewerkt, maar is nu betrokken bij de werkzaamheden rond de communicatiecentrale en de overgang naar het nieuwe radiosysteem Rakel. Hij zit met een sigaret achter zijn oor achter zijn computer angstwekkend langzaam te typen.

‘Ik heb ogen in mijn achterhoofd,’ zegt hij plotseling.

‘Dat verklaart misschien waarom je zo slecht typt,’ grapt Joona.

Hij merkt Benny’s nieuwste vondst op: een reclameposter voor luchtvaartmaatschappij sas: een jonge, tamelijk exotische vrouw in een minuscule bikini drinkt een fruitcocktail met een rietje. Benny was zo verbolgen geweest over het verbod op kalenders met pin-ups dat de meesten hadden gedacht dat hij ontslag zou nemen. In plaats daarvan houdt hij zich nu al jaren bezig met een zwijgend en koppig protest. Elke eerste werkdag van de maand hangt hij een nieuwe wandversiering op. Niemand heeft gezegd dat reclame voor luchtvaartmaatschappijen, foto’s van ijsprinsessen met hun benen wijd, yoga-instructies of lingeriereclames van Hennes & Mauritz verboden zijn. Joona herinnert zich een affiche van atlete Gail Devers in een strak broekje, en een gewaagde lithografie van kunstenaar Egon Schiele met daarop een roodharige vrouw die wijdbeens zat, gekleed in een luchtige directoire.

Joona blijft staan om zijn assistente en collega Anja Larsson te begroeten. Ze zit met halfopen mond achter haar computer en haar kogelronde gezicht staat zo geconcentreerd dat hij ervoor kiest haar niet te storen. In plaats daarvan loopt hij verder naar zijn kamer, hangt zijn natte jas op, steekt de adventsster voor het raam aan en kijkt snel zijn postvak door: een schrijven over het arbeidsklimaat, een voorstel voor het gebruik van spaarlampen, een verzoek van het Openbaar Ministerie en de uitnodiging voor het kerstbuffet voor het personeel in openluchtmuseum annex dierentuin Skansen.

Joona verlaat zijn kantoor, loopt naar de vergaderkamer, gaat op zijn gebruikelijke plaats zitten, vouwt zijn ontbijtpakket open en begint te eten.

Op het grote whiteboard dat aan de lange wand hangt, staat: kleding, lichaamsbeschermingsuitrusting, wapens, traangas, communicatiemiddelen, voertuigen, overige technische hulpmiddelen, kanalen, stationssignalen, alternatieven voor toezicht, radiostilte, codes, verbindingstesten.

Petter Näslund blijft op de gang staan, lacht voldaan en hangt met zijn rug naar de vergaderkamer tegen de deurpost. Petter is een gespierde, kale man van rond de vijfendertig. Hij is commissaris met een speciale functie en is daardoor Joonas's directe chef. Hij flirt al jarenlang met Magdalena Ronander, zonder aandacht voor haar gegeneerde blik en haar voortdurende pogingen om aan te sturen op een meer collegiale toon. Magdalena is sinds vier jaar inspecteur bij de afdeling Opsporing en is van plan haar rechtenstudie voor haar dertigste af te ronden.

Petter dempt zijn stem en vraagt Magdalena uit over haar keuze van dienstvuurwapen en hoe vaak zij 'van loop verwisselt wanneer de trekker te heet wordt'. Ze doet alsof ze zijn lompe dubbelzinnigheid niet opmerkt en vertelt dat ze de door haar afgevuurde schoten zorgvuldig bijhoudt.

'Maar jij houdt wel van grof geschut, toch?' vraagt Petter.

'Nee, hoor, ik werk met een Glock 17,' antwoordt ze, 'want daar kun je 9-millimeter patronen van het leger voor gebruiken.'

'Gebruik je geen Tsjechische...'

'Jawel, maar... maar ik heb liever de m39B,' zegt ze.

Ze lopen allebei de vergaderkamer in, gaan op hun plaats zitten en begroeten Joonas.

'En de Glock is verkrijgbaar met automatische patroonuitwerper, naast het vizier,' zegt ze. 'De terugslag is aanzienlijk minder en je kunt veel sneller weer schieten.'

'Wat vindt Moem ervan?' vraagt Petter.

Joonas glimlacht warm en zijn lichtgrijze ogen worden ijsig helder als hij met zijn zangerige Finse accent antwoord geeft: 'Dat dat niet uitmaakt, dat andere dingen veel belangrijker zijn.'

'Dus jij hoeft niet te kunnen schieten?' grijnst Petter.

'Joonas is een goede schutter,' zegt Magdalena Ronander.

'Hij is overal goed in,' verzucht Petter.

Magdalena negeert Petter en richt zich in plaats daarvan tot Joona.

‘Het grootste voordeel van de gecompenseerde Glock is dat de kruitdampen op het uiteinde van de loop in het donker niet te zien zijn.’

‘Klopt helemaal,’ antwoordt Joona zachtjes.

Ze kijkt vrolijk als ze haar zwartleren map openslaat en in haar papieren begint te bladeren.

Benny komt binnen, gaat zitten, kijkt iedereen aan, slaat hard met zijn hand op tafel en glimlacht vervolgens breed als Magdalena Ronander hem een geërgerde blik toewerpt.

‘Ik heb die zaak in Tumba op me genomen,’ zegt Joona.

‘Welke zaak is dat?’ vraagt Petter.

‘Een heel gezin dat is doodgestoken,’ antwoordt hij.

‘Dat is geen zaak voor ons,’ zegt Petter.

‘Ik denk dat het weleens om een seriemoordenaar zou kunnen gaan, of in ieder geval...’

‘Schei toch uit,’ onderbreekt Benny hem. Hij kijkt Joona aan en slaat weer met zijn hand op tafel.

‘Het was gewoon een afrekening,’ vervolgt Petter. ‘Een lening, speelschulden, gokken... Hij was immers een bekende op de drafbaan.’

‘Gokverslaving,’ bevestigt Benny.

‘Hij leende geld van plaatselijke criminelen en heeft dat met de dood moeten bekopen,’ besluit Petter.

Het wordt stil. Joona drinkt een paar slokken water, pikt wat kruimels van zijn broodje van tafel en stopt ze in zijn mond.

‘Ik heb een bepaald gevoel over deze zaak,’ zegt hij zacht.

‘Dan moet je overplaatsing aanvragen,’ zegt Petter met een glimlach. ‘Dit is niet iets voor de rijksrecherche.’

‘Volgens mij wel.’

‘Je moet bij het wijkteam van Tumba gaan als je je met die zaak wilt bezighouden,’ vindt Petter.

‘Ik ben van plan die moorden te onderzoeken,’ houdt Joona hardnekkig vol.

‘Ik ben degene die daarover beslist,’ antwoordt Petter.